

XI. LITERATURA MEDIEVAL

XI.1. MONOGRAFÍAS E LIBROS COLECTIVOS

Picallo Fuentes, Héitor, *No medievo, castañas e castiñeiros como recursos económicos*, pról. Manuel López, epíl. Varela Anelle, Silleda: Edicións Fervenzas, 190 pp. (ISBN: 978-84-17094-42-3).

Estudo global a través da documentación medieval galega de sete séculos sobre o papel da castaña e o castiñeiro en Galicia. Heitor Picallo, tras consultar documentación procedente de máis de corenta mosteiros e outras institucións civís e eclesiásticas acomete unha análise histórica, pero tamén etnográfica, antropolóxica e sociolóxica desta árbore senlleira. Para isto, divide o traballo en seis capítulos sobre a lexislación, o cultivo, a explotación, o froito, o caso particular das institucións compostelás e a toponimia e antroponimia derivada do castiñeiro. Asemade, o volume está introducido por un limiar de Manuel López e un epílogo de Xesús varela Aenlle.

XI.2. PUBLICACIÓNS EN REVISTAS

Bieito Arias, X., “Martin Codax e a súa obra. Breve contextualización”, *Galegos*, n.º 24, 2018, pp. 42-44.

Reflexiona sobre o nome real da persoa que se agocha tralo nome de Martin Codax e sinala varias teorías existentes sobre esta cuestión, as cales propoñen diferentes nomes para o autor destas sete cantigas de amigo. Desenvolve tamén cuestións relacionadas coa temática, os recursos estilísticos, a ambientación ou a simboloxía do cancionero medieval.

Forcadela, Manuel, “Conversa con Iolanda Zúñiga”, *Tempos Novos*, n.º 258, “En Destaque”, novembro 2018, pp. 22-27.

No contexto dun artigo sobre a exposición do cadro de Castelao *A derradeira lección do mestre* alude á exposición do Pergamiño Vindel no 2017 e á obra *Cantares gallegos* de Rosalía de Castro.

Labranha, Antón, “De poesía e robótica”, *Tempos Novos*, n.º 253, “argumenta”, xuño 2018, pp. 65-67.

No contexto dunha análise sobre o futuro da robótica en relación ás emocións, reflexiónase sobre as posibilidades da intelixencia artificial para componse poesía e menciónase a Paio Gomez de Soutomaior, Charinho, e as súas cantigas “Ai, Santiago” e “As frores do meu amigo/briosas van no navío”.

Monteagudo, Henrique, “Martin Codax: Ao son das ondas”, *Galegos*, n.º 24, 2018, pp. 31-33.

Ofrece unha proposta de análise do léxico empregado nas cantigas de Martin Codax, destacando a singularidade e peculiaridade que caracterizan algunhas das voces do texto. Segundo Monteagudo, estas palabras foron escollidas de maneira deliberada polo xogar. Do mesmo xeito, tamén analiza os tópicos e motivos literarios que presenta a obra así como a simboloxía que se reflicte na mesma. Por último, tamén comenta a riqueza dos recursos estilísticos empregados polo xogar á hora de configurar e xogar cos versos.

_____, “Mirar o mar. A singularidade de Martin Codax”, *Grial*, n.º 217, “O espello das letras”, xaneiro, febreiro e marzo, 2018, pp. 92-101.

Achega un estudo sobre as composicións do *Pergamiño Vindel* e a figura de Martin Codax. Subliña que a peza recolle as sete cantigas de Martin Codax e afonda na súa importancia para a literatura galega, explicando que se trata dunha mostra da composición destes poemas no século XIII. Fai referencia ás seguintes obras que recollen a lírica galego-portuguesa: *Cancioneiro Colocci-Brancuti*, *Cancioneiro da Biblioteca Vaticana*, *Cancioneiro da Ajuda*, *Livro das Cantigas* e *Cancioneiro de xogares gallegos*. Ademais, establece unha comparativa de trazos lingüísticos entre todas as obras mencionadas,

aludindo tamén ás *Cantigas de Santa María*, co propósito de aproximarse ao seu lugar de elaboración e á súa datación. Achega unha caracterización de Martín Codax e doutros xogres galegos, así como das súas composicións atendendo aos trazos formais e ao contido, e, por último, elabora unha comparativa lingüística entre o *Pergamiño Vindel* e o *Livro das Cantigas*.

Méndez Ferrín, X. L., “Gloria e Fortuna crítica de Martín Codax”, *Galegos*, n.º 24, 2018, pp. 28-29.

Comenta a xenealoxía editorial das cantigas de Martín Codax e fai alusión a aquelas referencias que se fixeron destas composicións en diferentes obras relevantes como son *Escolma de Poesía Galega*. Escola Medieval Galego-portuguesa reunida (Galaxia, 1953) de X. M. Álvarez Blázquez ou *Homenaxe a Ramón Otero Pedrayo* (Galaxia, 1958), entre outras. Así e todo, Méndez Ferrín aclara que a bibliografía sobre Martín Codax “é hoxe moi nutrida”.

Noia Campos, Camiño, “A expresión do amor nas cantigas de amigo”, *Galegos*, n.º 24, 2018, pp. 34-37.

Analiza a temática amorosa nas cantigas de amigo de Martín Codax, prestando especial atención aos trazos pertencentes á cultura popular. Comenta e analiza a representación que se fai no texto da muller e a simboloxía relacionada coa figura feminina (como, por exemplo, o pino, o anel, a ave, etc.).

Ramos Rodríguez, Xosé e Costa Rico, Antón, “Panoraula”, *Revista Galega de Educación*, n.º 70, “Panoraula”, 2018, pp. 89-91.

Achega unha panorámica sobre diferentes eventos destacados en relación ao ensino durante o ano 2018. No tocante á literatura galega destaca a exposición do *Pergamiño Vindel* no Museo do Mar en Vigo. Doutra banda, apunta que Paco Martín pasou a ser socio de honra de Galix e que Antonio García Teijeiro recibiu o Premio Nacional de Literatura Infantil pola súa obra *Poemar o mar*. Destaca tamén a publicación das obras *Tonecho* de Xaquín Marín, os libro-cd para a infancia *Camiños* de Magín Blanco e *Picariños* con textos poéticos de Pura e Dora Vázquez.

XI.3. MONOGRAFÍAS E LIBROS COLECTIVOS TRADUCIDOS OU NOUTRAS LINGUAS

Nogueira Santiago, Paulo, *Crónicas de Jean Froissart. A conquista da Galiza e León*, pról. Clodio González Pérez, Noia: Toxosoutos, Serie Trivium, n.º 53, 2018, 137 pp. (ISBN: 978-84-94-771-92-7).

Primeira tradución do francés ao galego do epígrafe das *Chroniques sire Jehan Froissart* adicado á conquista de Galicia e León (1386-1387). O volume consta dun prólogo de Clodio González Pérez e unha introdución histórica escrita por Paulo Nogueira quen traduce a continuación o texto de Froissart. Na introdución coméntase brevemente a biografía do cronista francés Jean Froissart (1333-1404), así como o contexto histórico no que Xoan de Gante, duque de Lancaster, invadiu Galicia e León para reivindicar a coroa de Castela. O fragmento de crónica traducido neste libro recolle a chegada do duque de Lancaster á Coruña e o seu avance por Santiago, Pontevedra, Vigo, Baiona, Ribadavia, Muros, Ourense, Ferrol, Padrón e Noia (que non foi penetrada), a súa chegada ata Medina del Campo e a súa retirada final. Remata co acordo de matrimonio entre o duque de Lancaster e o rei Xoan I de Castela para casar aos seus fillos, Catarina de Lancaster e Henrique III, futuros reis de Castela.

Referencias varias:

- M. G., “Paulo Nogueira traduce as crónicas de Freissart das andanzas de Lancaster”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, 21 xaneiro 2018, p. 34.

Anuncia a publicación dunha tradución ao galego das *Crónicas de Jean Froissart. A conquista de Galiza e León (1386-1387)* de Paulo Nogueira.

- S. Souto, “Paulo Nogueira presentou ‘Crónicas de Jean Froissart’”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Barbanza. Noia”, 28 xaneiro 2018, p. 28.

Informa da presentación da obra na casa da cultura Avilés de Taramancos de Noia na que estiveron presentes, alén do tradutor da obra, o alcalde da vila, Santiago Freire e Clodio González Pérez da editorial Toxosoutos.

VV. AA., *As cantigas de Martín Codax en 55 idiomas*, Vigo: Universidade de Vigo, lim. Xosé-Henrique Costas González, 2018, 115 pp. (ISBN: 978-84-8158-769-2). ♦

Con motivo da exposición adicada ao Pergamiño Vindel (2017-2018) o catedrático de filoloxía galega da Universidade de Vigo coordinou a tradución das cantigas do trobador Martín Códax a 55 linguas. O volume consta dun pequeno limiar cos agradecementos a tódolos autores reivindicando ao poeta galego coma un autor universal e a continuación recóllense as cantigas ordenadas alfabeticamente en función da lingua á que foron traducidas. Do alemán ao zoque-popoluca, a colección contén exemplos tanto en linguas irmás do galego coma o asturiano ou o occitano a outras tan distantes como o nahuatl e o guaraní.

Recensións:

- Xesús Alonso Montero, “Poeta galego en 55 linguas”, *La Voz de Galicia*, “Opinión”, “Beatus qui legit”, 3 agosto 2018, p. 13.

Celebra e agradece o labor de Costas González por sacar do prelo esta obra e así conseguir que Martín Codax poida lerse en diferentes partes do mundo. Comenta a obra, as linguas en que foi traducida e, ao final, pona en relación co traballo que el mesmo fixera no 2010, *Martín Codax, o gran poeta e cantor de Vigo*, editado en tres idiomas (galego, castelán e inglés).

Referencias varias:

- Xosé-Henrique Costas, “Martin Codax convértese no autor galego traducido a máis linguas”, *Atlántico Diario/ La Región*, “Universitas”, 8 marzo 2018, p. 3.

Comenta a publicación da obra *As cantigas de Martín Códax en 55 idiomas*, volume plurilingüe das cantigas do Pergamiño Vindel.

- X .L. Méndez Ferrín, “Martín Códax en 55 idiomas”, *Faro de Vigo*, “Opinión”, “Segunda feira”, 2 abril 2018, p. 12.

Noticia da publicación do libro *As cantigas de Martín Códax en 55 idiomas* acompañada dunha reflexión sobre a diversidade de linguas e a heteroglosofobia.

XI.4. PUBLICACIÓNS EN XORNAIS: ARTIGOS DE OPINIÓ E COLABORACIÓNS FIXAS

Blas, Ceferino de, “Aproximación al balance del Vindel”, *Faro de Vigo*, “Opinión”, 26 febreiro 2018, p. 11.

Valoración dos resultados da exposición do Pergamiño Vindel, aparentemente positiva pero con aspectos mellorables.

_____, “La Fata Morgana”, *Faro de Vigo*, “Opinión”, 19 marzo 2018, pp. 12-13.

Partindo do fenómeno coñecido como Fata Morgana a partir do que se formou a lenda das illas como cidades flotantes, o autor lembra a produción de Cunqueiro e Castroviejo arredor desta temática. Por outra banda, menciona tamén a Emilio Álvarez Blázquez quen apoiou a iniciativa de dedicar un monumento a Martín Codax no Castro de Vigo mais que ao ver que na lápida non se incluíran as súas cantigas dixo que era como se a Vigo lle faltase o mar.

_____, “Un vigués que nunca fue a las Cíes”, *Faro de Vigo*, “Opinión”, 12 novembro 2018, pp. 12-13.

Destaca a figura de Teodosio Vesteiro Torres, autor da popular lenda dos Herminios e Xulio César, coa que engrandece as illas Cíes, e o primeiro en dar a coñecer a existencia e Martín Codax ao pouco tempo de ser descubertas na Biblioteca Vaticana as cantigas dos trovadores da ría.

Casanova, Ana, “Un trovador nas terras xabreiras”, *El Progreso*, “Sarria”, “De norte a sur”, 30 setembro 2018, p. 20.

Dá conta dunha xornada celebrada en terras de Samos e do Incio en homenaxe á figura e obra do trovador Martín de Padrozelos na que se expuxeron teorías sobre a súa identidade (Martín Pérez) e a súa orixe (San Xoán de Lóuzara).

Castro Ratón, Xosé, “As soldadeiras das cantigas”, *Diario de Arousa*, “Opinión”, “Outra ollada”, 8 marzo 2018, p. 6.

Contraposición da folga feminista celebrada o mesmo día co peche da exposición do Pergamiño Vindel, que dá lugar a establecer unha conexión entre esta peza trobadoresca que se ve obrigada a partir de novo á emigración e o papel de inxustiza que soporta a muller, citando as palabras de Camiño Noia, académica medievalista, que reivindica o papel das mulleres na literatura sinalando que a orixe das cantigas podería ser de man das soldadeiras e cantareiras que as interpretaban.

Celeiro, Luis, “Palabras e música”, *Diario de Pontevedra*, “Opinión&Análisis”, 2 outubro 2018, p. 25/ *El Progreso*, “Opinión”, 2 outubro 2018, p. 23/ *El Correo Gallego*, “Opinión”, 3 outubro 2018, p. 4/ *La Región*, “Opinión”, 3 outubro 2018, p. 29, “Tía

Manuela”.

Dá conta da celebración en Lugo dun evento divulgativo de investigación literaria da Idade Media arredor da figura do trobador Martín de Padrozelos.

Costa, Xoán, “Vindel debería permanecer na Galiza”, *Sermos Galiza*, n.º 282, “Opinión”, 1 febreiro 2018, p. 4.

Nota que apunta que o Pergamiño Vindel tería que ficar en Vigo, citando unhas palabras de 1917 coas que un xornalista pedira que mercaran o pergamiño ao seu dono, Vindel, para conservalo en Vigo.

Falcón, Pilar, “La cartera peregrina”, *El Correo Gallego*, “Opinión”, “Días y coplas”, 12 outubro 2018, p. 2.

Con motivo da festividade do Día Mundial do Correo, trae á memoria Gildeberta de Flandes, a primeira muller peregrina da Historia que tamén tivo papel de carteira xunto co clérigo Aymeric Picaud por terse encargado de levar a Santiago o manuscrito orixinal do Códice Calixtino.

González, Isabel, “Viaje marino medieval”, *El Correo Gallego*, “Opinión”, “Varia”, 15 febreiro 2018, p. 2.

Analiza a navegación na literatura medieval. Distingue dous tipos de viaxes: os da mar en calma, como os presenta Dante, e os da mar brava de Petrarca que compara coas escenas de navegación nas *Cantigas de Santa María*.

_____, “A muller na ‘cantiga de amigo’ siciliana”, *El Correo Gallego*, “Opinión”, “Varia”, 5 maio 2018, p. 2.

Compara as cantigas de amigo galego-portuguesas coas “cantigas de amigo” da literatura siciliana do XIII para chegar á conclusión de que malia que se poidan atopar semellanzas non pertencen a unha mesma tradición.

Jiménez Casas, Cipriano Luís, “Pergamiño Vindel: Marcho, que teño que marchar!!”, *Faro de Vigo*, “Opinión”, 14 marzo 2018, pp. 24-25.

Con motivo da marcha do Pergamiño Vindel realízase unha breve enumeración dos principais actos que tiveron lugar ao abeiro da exposición adicada ao manuscrito. En primeiro lugar, descríbense algúns dos eventos de variada índole: académicos, musicais, audiovisuais e incluso culinarios. Finalmente, reivindicase a importancia do patrimonio cultural galego e da súa divulgación.

José Teo de Andrés, “Vindel, un asunto de estado”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 3 marzo 2018, p. 9.

Con motivo da fin da exposición do Pergamiño Vindel, que contou con máis de 50.000 visitantes nos cinco meses que estivo en Vigo, fálase da importancia das cantigas de Martín Codax e do interese dunhas negociacións co seu actual propietario, a Morgan Library, para a súa adquisición.

_____, “La próxima visita de Martín Códax, permanente”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 6 marzo 2018, p. 2.

Fala da importancia de Martín Codax para Galicia e da necesidade de Vigo de facer algo máis que nomear unha rúa en lembranza do poeta. Reivindica a recuperación total ou parcial do Pergamiño Vindel.

_____, “Lo que queda del Vindel”, *Faro de Vigo*, “Opinión”, 31 decembro 2018, pp. 12-13.

Critica á exposición do Pergamiño Vindel por non cumprir as expectativas. Entre outras cousas sinala a falta de coherencia dalgunhas pezas e a mala elección da época e o lugar na que foi desenvolta. Porén, louvase o libro editado con motivo da exposición por recoller estudos académicos de grande interese.

Méndez Ferrín, X. L., “Ponte do Capitán Nemo”, *Faro de Vigo*, “El sábado”, n.º 1.056, 17 febreiro 2017, p. 4/ *La Opinión*, “Saberes”, n.º 607, “No fondo dos espellos”, 24 febreiro 2018, contracuberta.

O autor pon en relación neste artigo o feito de que as cantigas de Martín Codax, a única conservada de Meendiño e o final da edición por entregas de *Ving mille Lieue sous les Mers* de Jules Verne entraron no universo da letra impresa no mesmo ano. Dá conta tamén da exposición do Pergamiño Vindel no Museo do Mar de Vigo e, nun momento, fai alusión á tradución de *A illa misteriosa* que realizou Ánxela Gracián como a novela perfecta do xénero de intriga cuxo protagonista é o Capitán Nemo. Remata explicando por que levan anos a pedir que a Ponte de Rande se chame a Ponte do Capitán Nemo.

_____, “A Illa de San Simón e a Tebaida marítima galega”, *Faro de Vigo*, “El sábado”, n.º 1.075, 7 xullo 2018, p. 4.

Recorda a cantiga á Illa de San Simón de Mendinho con motivo da ermida que hai nesta illa. Fai unha breve análise desta peza e trata de poñela en relación con outras composicións europeas.

Méndez Ferrín, Xosé Luís, “De anacoretas marítimos”, *La Opinión*, “Saberes”, n.º 626 “Lecturas”, 20 outubro 2018, p. 7.

Fala sobre a historia dos eremitas das illas de Ons e San Simón e a curiosa relación que une a tradición paleocristiá galega e a oriental. Brevemente, trata a evolución das devocións a estes santos ata as desamortizacións cando se perdeu gran parte da tradición e, por tanto, reivindica unha recuperación desta historia perdida.

Montero, Alonso, “Illa do amor, illa da morte”, *La Voz de Galicia*, “Opinión”, “Beatus qui legit”, 6 xullo 2018, p. 14.

Recolle as distintas composicións dedicadas á Illa de San Simón: o poema “Illa do amor, illa da morte”, de Valentín Paz-Andrade; “Cantiga”, de Mendinho e *Cartas de un condenado a muerte* unha obra que recolle poemas do preso da illa José Mejuto Bernádez. O volume conta coa participación de Xesús Alonso Montero, Olivia Rodríguez González, a neta do autor Ana Paula Mejuto e Eduardo Galeano, na nota preliminar.

Núñez, Carlos, “Se han llevado la música a otra parte”, *Faro de Vigo*, “Sociedad”, 21 xuño 2018, p. 35.

No marco dunha reflexión sobre o Día Europeo da Música, na que se reclama que a Constitución española recoñeza a música e a súa docencia coma un dereito básico, reivindicase tamén a riqueza do “Oeste musical europeo”, adoito ignorado. Refire entón as costas atlánticas e os cancioneros medievais, citando as obras mestras de Martín Codax que seguen vivas na música histórica.

Núñez Feijóo, Alberto, “Embaixador Vindel”, *Faro de Vigo*, “Opinión”, 5 marzo 2018, pp. 12-13.

Discurso de Feijóo na clausura da exposición do Pergamiño Vindel en Vigo no que louva o valor das sete cantigas de Martín Codax e o seu papel na difusión do coñecemento da cultura galega.

Pena, Xosé Ramón, “Para despois da visita do Vindel”, *Faro de Vigo*, “Opinión”, 10 marzo 2018, p. 23.

A raíz das actividades do ciclo “Un vermú para Vindel” no que os asistentes expuxeron as súas impresións sobre a estada do pergamiño, realízase unha valoración xeral positiva da exposición no Museo do Mar de Vigo e das diversas actividades realizadas, pero apúntanse tres erros: a exposición do Pergamiño Vindel xunto a unha edición facsímil do *Cancioneiro da Ajuda* que parecía desconectar a obra de Martín Codax do conxunto da tradición lírica galego-portuguesa, a falta dunha contextualización e análise da situación lingüística que dese conta da lingua normalizada empregada na literatura trobadoresca, e a insistencia na “viguesidade” de Códax que levou a afirmacións erróneas por falta de rigor científico. Péchase coa proposta da creación dunha “ruta dos trobadores”.

Piñeiro, Antonio, “Martín Códax é un viño”, *La Región*, “Opinión”, “Ourensalia”, 17 febreiro 2018, p. 31.

Con motivo da exposición do Pergamiño Vindel no Museo do Mar en Vigo, reflexiónase sobre a conveniencia do seu nome e as repercusións na súa popularización debido á identificación co libreiro que o descubriu en lugar do seu autor, máis coñecido polo viño que leva o seu nome.

Queixas, Mercedes, “Caramba, profe, a túa cara de fachenda non engana”, *Sermos Galiza*, n.º 286, “Opinión”, 1 marzo 2018, p. 5.

Resumo da súa experiencia persoal como profesora co Pergamiño Vindel que deriva nunha crítica á xestión das visitas guiadas no Museo do Mar por parte da administración.

Salgado, Daniel, “Os outros Pergamiños Vindel”, *Sermos Galiza*, n.º 286, “fóradeserie”, 1 marzo 2018, p. 2.

Seguindo un artigo de Felipe-Senén sobre o expolio de patrimonio cultural galego fai un resumo das vicisitudes vividas por unha serie de pezas que nun momento dado saíron de Galicia. Este é o caso da *Adoración dos Reis*, de Van der Goes, a Biblia Hebrea da Coruña, ou o Códice Azteca da Coruña.

Vázquez-Monxardín, Afonso, “A cantiga de Santa María nº 42 e o Mundial de Rusia”, *La Región*, “Opinión”, 19 xuño 2018, p. 34.

Logo de revisar a etimoloxía dos termos ‘xogar’ e ‘deporte’, comenta que a cantiga de Santa María número 42 reflicte a paixón dos mozos polo xogo da pelota e que pola descrición poderíase pensar nun antepasado do fútbol. Non obstante, grazas a unha das miniaturas presentes no Códice Rico do Escorial pódese apreciar que se corresponde co que hoxe coñecemos como béisbol.

_____, “Ben veñas maio e con alegría”, *La Región*, “Opinión”, 5 maio 2018, p. 34.

Rememora e fai unha pequena análise da cantiga número 406 das *Cantigas de Santa María* de Afonso X o Sabio onde celebra a chegada da primavera.

Veiga, Marta, “Venus e cantigas de amigo”, *Diario de Pontevedra*, contracuberta/ *El Progreso*, p. 64, “Nube tóxica”, 6 setembro 2018.

Neste artigo de opinión preséntase unha nova teoría sobre a autoría da Venus de Willendorf que propón a hipótese de que se trate dun autorretrato de como unha muller cixénero se ve a si mesma cando se mira cara aos pé. Esta teoría ponse en relación coa das cantigas da lírica galego-portuguesa que propón que sexan unha produción anónima feminina e non compostas por homes que se poñen na pel dunha moza que agarda polo seu amante.

XI.5. PUBLICACIÓNS EN XORNAIS: ENTREVISTAS

Durán, J., “Abraham Cupeiro. ‘Volvo a Sarria cun camiño xa feito, a tocar no sitio que máis respecto me dá”, *El Progreso*, “Especial Festas de San Xoán”, “Sarria”, 21 xuño 2018, pp. 40-41.

Entrevista con Abraham Cupeiro sobre o concerto que dará en Sarria. Menciónase a colección de máis de 200 instrumentos do músico entre os que se atopa unha corna como as que aparecen nas iluminacións das *Cantigas de Santa María*.

García, Montse, “Adriana Calcanhotto. ‘A música é a porta de entrada da poesía para moitos, como foi comigo”, *La Voz de Galicia*, “Cultura”, 23 abril 2018, p. 31.

Entrevista á compositora brasileira Adriana Calcanhotto con motivo da presentación en Santiago do seu espectáculo no que a cantora comenta a súa vinculación cos trovadores galegos e coas *Cantigas de Santa María*.

Giráldez, José Miguel, “Carlos Núñez. ‘Lo celta es algo que puede volver a reconectarnos”, *El Correo Gallego*, “Entrevistas”, 23 outubro 2018, p. 18.

Informa da presentación do libro de Carlos Núñez, no que se fai referencia ao celtismo, unha teoría xenealóxica da etnicidade galega vencellada á figura de Manuel Murguía. Ao longo da entrevista o autor repasa varios temas para rematar facendo alusión á lírica medieval galega expresada a través das cantigas, tradición na que destaca o papel de Alfonso X o sabio.

Jaureguizar, “Carlos Núñez. ‘Conformabámonos con que o celta era un imaxinario de cen anos, como o flamenco”, *Diario de Pontevedra*, “Vivir Aquí”, 15 outubro 2018, p. 24.

Entrevista a Carlos Núñez na que fala do seu libro *La hermandad de los celtas* e comenta a historia da música celta, vencella a Galicia con outros polos atlánticos e menciona as *Cantigas de Alfonso X* e o Pergamiño Vindel como exemplos de música cun forte substrato celta.

XI.6. PUBLICACIONES EN XORNAIS: NOTAS, PRESENTACIONES E ESCRITOS VARIOS

Álvarez, Mario, “Visita da Rede de Estudos Galegos á mostra ‘Vindel, un tesouro en sete cantigas’”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 27 xaneiro 2018, p. 37.

Dá conta da visita dos responsables dos departamentos universitarios do ensino da lingua galega no exterior da Rede de Lectorados e Centros de Estudos Galegos da Xunta á exposición do Pergamiño Vindel, acompañados polo secretario Xeral de Política Lingüística; e da celebración dun encontro no que ademais participou profesorado-lector de diversas universidades. Tamén ofrece información sobre as 35 universidades localizadas en 15 países nas que a lingua galega é obxecto de estudo.

_____, “A RAG amosa as primeiras olladas ao ‘Pergamiño Vindel’ tras a súa descuberta”, *El Correo Gallego*, “Tendencias. Ciencia. Cultura. Ocio”, 21 abril 2018, p. 38.

Anuncio da exposición na Biblioteca da Real Academia Galega das pezas máis significativas que custodia arredor do Pergamiño Vindel, como o artigo no que se anunciou o descubrimento destas cantigas, un exemplar da primeira edición facsimilar ou os primeiros estudos sobre este pergamiño.

Antón, S., “Música interpretada por trovadores del siglo XXI para despedir el Pergamino Vindel”, *La Voz de Galicia*, “Cultura”, 25 xaneiro 2018, p. 32.

Recolle información sobre a serie de concertos “O primeiro elepé vigués” organizada como peche da exposición do Pergamiño Vindel coa intención de recuperar e honrar a memoria dos trobadores.

B. C., Clara, “A Coruña se llena de literatura para festejar el Día del Libro”, *Diario de Ferrol/ El Ideal Gallego*, “Sociedad”, 24 abril 2018, pp. 36-37.

Descríbense os distintos eventos que terán lugar con motivo do día do libro na provincia da Coruña, entre eles unha mostra da biblioteca da Real Academia Galega con obras vencelladas ao Pergamiño Vindel.

B. R. S., “O pergamiño Vindel inspira máis de 50 películas aos estudantes galegos”, *La Voz de Galicia*, “Cultura”, 28 febreiro 2018, p. 33.

Recolle os galardoados das distintas categorías do certame “Vindevídeos” organizado pola Consellería de Cultura con motivo da estada do Pergamiño Vindel no Museo do Mar de Vigo para favorecer unha achega á cultura trobadoresca nos centros educativos, que tivo como resultado 58 producións audiovisuais.

Baena, A., “Catro concertos para a ‘non despedida’ do pergamiño Vindel”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 25 xaneiro 2018, p. 12.

Dá conta da despedida musical do Pergamiño Vindel formada por catro concertos adicados a Martín Codax, ademais dun recital de lírica medieval con textos de Mendinho, Johan de Cangas, Don Denís ou Afonso X, e instrumentos da música medieval galega.

_____, “A Universidade estuda afianzar a colaboración coa Morgan Library”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 1 febreiro 2018, p. 13.

Recolle as palabras do reitor da Universidade de Vigo resaltando a importancia da exposición do Pergamiño Vindel que abriu a porta a unha colaboración duradeira coa Morgan Library.

Baena, Ana, “Erotismo e misterio nas Cantigas”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 2 marzo 2018, p. 12.

Achega información dun acto literario celebrado pola RAG na Universidade de Vigo como despedida do Pergamiño Vindel, no que a catedrática Camiño Noia resaltou o rol da muller nas cantigas de amigo e propuxo a apertura de novas perspectivas na investigación da súa autoría. Henrique Monteagudo, pola súa banda, centrouse na figura de Martín Codax e Alonso Montero ofreceu unha versión en galego actual da historia de seis das cantigas. Como peche tivo lugar un recital.

_____, “A pegada que deixa o Vindel”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 4 marzo 2018, p. 16.

Dá conta dos actos académicos celebrados con motivo da exposición do Pergamiño Vindel, como o simposio internacional “E irei madre a Vigo”, das publicacións resultantes, así como das primeiras impresións da afluencia de visitantes.

_____, “Non é un adeus, é un ata logo!”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 6 marzo 2018, p. 3.

Recolle as declaracións do reitor da Universidade de Vigo e do presidente da Xunta na despedida do Pergamiño Vindel, quen aseguraron un futuro retorno.

Becerra, Marta, “La literatura llega a la cocina”, *El Progreso*, “Lugo”, “El despertador”, 22 xuño 2018, p. 11.

Informa de que o chef Santi Almuiña, do mesón Colón, dá inicio a unhas xornadas gastronómicas baseadas na obra do novelista Francisco Narla. Algunhas delas como Laín, el bastardo, teñen como narrador o trovador Martín Codax, polo que o chef reinterpreta pratos posíbeis da época, baseados en gachas de fariña neste caso.

C. L. F., “La priora del convento de Valdeflores denunció la desaparición de dos códices”, *El Progreso*, “A Mariña”, 20 xuño 2018, p. 14.

Noticia da desaparición de dous códices que contiñan pergamiños con música sacra do século XIV no convento de Valdeflores.

C. V., “Premio aos mellores traballos audiovisuais para fomentar o uso do galego”, *Diario de Arousa*, “Vilagarcía”, 28 febreiro 2018, p. 9.

Dá conta do acto de entrega de galardóns celebrado no Museo do Mar de Vigo aos catro centros premiados polo certame “Vindevídeos”, no que o secretario xeral de Política Lingüística Valentín García destacou a calidade técnica e lingüística das pezas audiovisuais que xiraron arredor da cultura medieval galega.

Candela, Gabriela, Sheila, Lorena, “Imos ver o Vindel”, *El Progreso*, “*El Progreso Junior*”, n.º 21, “Escola de prensa”, 28 febreiro 2018, p. 8.

Relato da excursión duns nenos de 3º e 4º da ESO que visitan o Pergamiño Vindel, no que describen as sete cantigas de Martín Codax e as poñen en relación coas cantigas de Don Denís do Pergamiño Sharrer como únicas mostras que transmiten a canción profana galego-portuguesa. No seu percorrido, pasan pola Illa de San Simón e mencionan o poema “Sedíame eu na ilha de San Simón” cantado por Mendinho.

Cuíña, Sandra, “¿Qué fue de la fuente del paraíso?”, *El Correo Gallego*, “Santiago”, 5 febreiro 2018, p. 19.

Trata da Fons Mirabilis, fonte que na Idade Media atopábase na praza da Acibecharía en Santiago pero que foi retirada, na actualidade só se conserva parcialmente. Nesta fonte, descrita no Códice Calixtino, lavávanse os peregrinos antes de entrar na Catedral, baño ritual como símbolo do propósito de obter unha purificación espiritual.

D. G., “Académicos dispares trabajarán en red en el estudio del Medieval”, *ABC*, “Galicia”, 24 xaneiro 2018, p. 59.

Achega información sobre a creación da Rede de Estudos Medievais Interdisciplinares para a investigación no ámbito medieval, na que participan as tres universidades galegas xunto ás de Oviedo e Porto e o Instituto de Estudos Galegos Padre Sarmiento.

E. P., “Asociaciones culturales reclaman que el Vindel se quede en Galicia”, *Faro de Vigo*, “Sociedad”, 14 febreiro 2018, p. 33.

Dá conta das xestións levadas a cabo para que o Pergamiño Vindel non volva a Nova Iorque e fique en Galicia.

_____, “Unas 150.000 personas en las actividades sobre el Vindel”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 19 abril 2018, p. 38.

Informa sobre a edición dun número especial da revista *Galegos* para conmemorar a exposición do Pergamiño Vindel.

Fernández, Elisabet, “Un viaje musical erótico al medievo”, *La Región*, “Agenda”, 5 marzo 2018, p. 10.

Anuncio dun concerto no Pórtico do Paraíso de Wolodymyr Smishkewych, tenor con raíces galegas que cun organistrum interpreta cancións sacras e profanas do Medievo, entre elas as *Cantigas de Santa María*.

_____, “La cultura de los trovadores, objetivo de una ruta turística”, *La Región*, “Ourense”, 1 xullo 2018, p. 11.

Comenta o proxecto “Lírica” liderado por Mariña Arbor que ofrece produtos turísticos dixitais baseados na cultura trobadoresca para dinamizar a Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal, grazas ao cal acharon recursos patrimoniais sen catalogar, entre os que atoparon imaxes esculpidas de músicos e trobadores. Este proxecto dará lugar á creación de rutas culturais guiadas por aplicacións móbiles que facilitarán a achega á cultura trobadoresca, un destes itinerarios céntrase na figura do trobador ourensán Fernán Páez de Talamancos.

Franco, Fernando, “¡Un concierto para el Vindel!”, *Faro de Vigo*, “Vigo”, “Mira Vigo”, 22 febreiro 2018, p. 12.

Anuncia un concerto no que se interpretan tres versións das cantigas de Martín Códax con motivo da despedida do Pergamiño Vindel.

_____, “¡Vaya concierto al Vindel!”, *Faro de Vigo*, “Vigo”, “Mira Vigo”, 3 marzo 2018, p. 9.

Informa do concerto de despedida do Pergamiño Vindel co que se cerrará a exposición do manuscrito da Morgan. Nese concerto participarán Lydia Botana, Pablo Novoa, Nicolás Pastoriza, Víctor Aparicio, Iván Ferreiro y Amaro Ferreiro, Rosa Cedrón, Susana Seivane, Eladio Santos, Woyza, Patricia Moon e Lucía Martínez.

_____, “El Molino y el Pergamino”, *Faro de Vigo*, “Vigo”, “Mira Vigo”, 13 marzo 2018, p. 11.

Nota sobre a permanencia do Pergamiño Vindel como icona do comercio vigués de xeito simbólico e gráfico.

Fuentes, Ana, “El pleno aprobó con la oposición ausente pedir la vuelta del Vindel”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 8 marzo 2018, p. 3.

Resumo do pleno extraordinario no que foi aprobado polo PSOE a solicitude ao Ministerio de Cultura de abrir negociacións coa Morgan Library para recuperar o Pergamiño Vindel, aínda que o reitor da Universidade de Vigo xa advertiu que a institución non o vende. Neste pleno, o PP non compareceu e a Marea abandonou a sala.

Fuentes, Ana e **Baena**, Ana, “Vigo reclama que se restitúan as Cantigas de Martín Códax”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 6 marzo 2018, p. 2./ *La Región*, “Sociedad”, p. 59.

Informan da intención de Abel Caballero, alcalde de Vigo, de tramitar a recuperación do Pergamiño Vindel que se atopa na Morgan Library de Nova Iorque. Porén, o reitor da Universidade de Vigo, Salustiano Mato, non está de acordo con esta iniciativa xa que a institución neiorquina non vende a obra.

García, Montse, “Las cantigas de Martín Códax sonarán como en el Medievo”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, 2 marzo 2018, L10.

Anuncio dun concerto en Santiago no que se interpretan as sete cantigas do Pergamiño Vindel con instrumentos que reproducen os medievais, ademais doutras composicións da época de Martín Codax.

_____, “Las curiosidades del Calixtino”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “Vida social”, 20 marzo 2018, L11.

Dá conta dunha charla do historiador Xosé Castro sobre o Códice Calixtino no ciclo “Os Luns do Ateneo”.

Gil, Francisco J., “Un siglo explicado en 200 metros”, *La Región*, “*La Revista*”, “Artículo”, pp. 2-3.

Descríbese o espazo empregado para a exposición do Pergamiño Vindel e as 50 pezas que o acompañan para contextualizar a época do século XIII, entre as que se atopan as Sete Partidas de Afonso X, seguido dun percorrido pola historia das sete cantigas (o seu autor, o pergamiño conservado e a súa venda) e a súa relación con Vigo, conformando a triloxía das cantigas de amigo vinculadas ao mar de Vigo de Martín Codax, Mendinho e Johán de Cangas.

Gimeno, M., “Mato espera un acuerdo permanente con los propietarios del Vindel”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 1 febreiro 2018, p. 37.

Dá conta da declaración do reitor da Universidade de Vigo na que expuxo o desexo de manter unha colaboración permanente coa Morgan Library de New York tralo éxito da exposición do Pergamiño Vindel, lamentando non ter participado na puxa da venda deste pergamiño nos anos 70.

Gimeno, Maite, “La despedida al embajador Vindel es un hasta luego, estoy convencido”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 6 marzo 2018, p. 36.

Dá conta do acto de clausura da exposición do Pergamiño Vindel no que o reitor da Universidade de Vigo, Salustiano Mato, anunciou a posibilidade dunha etapa de colaboración coa Morgan Library, advertindo da imposibilidade da compra do Vindel xa que a biblioteca de Nova Iorque non o vende. Non participou neste acto o alcalde Abel Caballero, quen mostrou o seu descontento e instou á Xunta de Galicia a mercar as

cantigas.

_____, “Caballero se queda solo en la campaña de compra del Vindel”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 7 marzo 2018, p. 37.

Informa sobre a polémica creada entorno á iniciativa de recuperación do Pergamiño Vindel por parte de Abel Caballero. Por unha banda, o alcalde vigués acusa o reitor da Universidade de Vigo, Salustiano Mato, de non querer reivindicar unha peza tan importante para o patrimonio galego. Pola outra, Elena Muñoz, na oposición, critica a actitude que tivo inicialmente o alcalde ao non querer apoiar a organización da exposición.

Gómez, Joel, “Yara Frateschi Vieira. ‘O roteiro virtual da lírica medieval vai divulgar unha Compostela atractiva”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “En primera persona”, 22 xuño 2018, L10.

Anuncio do “Roteiro virtual da lírica medieval galego-portuguesa” levado a cabo pola investigadora brasileira Yara Frateschi que conta con numerosas publicacións especializadas sobre o tema. Este roteiro, centrado en Santiago, ofrecerá información sobre autores medievais galego-portugueses (Bernal de Bonaval, Airas Nunes, Xoán Airas de Santiago, Pero da Ponte, Sancho Sánchez, Ruis Fernández de Santriago, Afonso Eanes do Cotón, Pai da Cana, Pero Amigo de Sevilha...) e outros que mencionan Santiago nas súas cantigas ou que por algún motivo están ligados á cidade.

Gradín, Tere, “El sueño de San Ero”, *Faro de Vigo*, “*Visado*”, n.º 835, “Parajes”, 25 maio 2018, p. 11.

Descrición do mosteiro de Armenteira, fundado por San Ero, cuxa lenda se encontra na Cantiga de Santa María número 103.

_____, “Mato: ‘La Morgan ni quiere ni puede vender el Vindel’”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 13 marzo 2018, p. 38.

Informa sobre a vontade da Universidade de Vigo de manter un acordo institucional duradeiro coa Morgan Library de Nova Iorque, aberto co préstamo do pergamiño Vindel para a súa exposición en Vigo.

Iglesias, Ana, “Carro Otero acercó el Códice Calixtino a los socios del Ateneo”, *El Correo Gallego*, “Santiago”, 20 marzo 2018, p. 25.

Informa sobre o relatorio de José Carro Otero, organizado polo Ateneo de Santiago, quen falou do Códice Calixtino, estudado en profundidade polo seu tío José Carro durante a República. O médico e antropólogo describiu a historia das edicións do Códice dende os traballos de Walter Whitehill en 1924, a primeira tradución de 1951 e as posteriores reedicións máis actualizadas.

Jiménez, Irene, “As cantigas de Martín Códax chegarán o venres ó Gaiás”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 27 febreiro 2018, p. 37.

Dá conta da despedida organizada na Cidade da Cultura en Santiago do Pergamiño Vindel, que logo dunha estadía de seis meses no Museo do Mar en Vigo volve ao museo de Nova Iorque, consistente nun concerto do Ensemble Micrologus que interpreta as seis cantigas musicadas de Martín Codax con instrumentos que reproducen os do medievo e a recreación da última por parte da poeta Dores Tembrás. Este acto inscríbese nunha ampla programación cultural de despedida por parte da Consellería de Cultura.

Jiménez, José Luis, “La música celta es tan ‘Marca España’ como la guitarra flamenca”, *ABC*, “*ABC Cultural*”, n.º 1.346, “Libros”, 6 outubro 2018, pp. 14-15.

Comenta a publicación do libro *La hermandad de los celtas* de Carlos Núñez que analiza a influencia celta na música de distintas épocas, mencionando as “Cantigas de Alfonso X”, e lamenta a pouca colaboración da Xunta á hora de promover en Galicia a difusión da cultura celta, pondo como exemplo a negativa do concello a facer un concerto durante a exposición do Pergamiño Vindel.

Liste, Ana G., “A Galicia na que naceron as cantigas”, *Faro de Vigo*, “Sociedad”, 20 febreiro 2018, p. 34.

Anuncia unha conferencia en Vigo do profesor da USC Souto Cabo, vinculada á exposición do Pergamiño Vindel, en torno á figura de Martín Codax e as orixes da lírica galego-portuguesa que o profesor recúa até o século XII. Dá conta tamén dunha actuación ao inicio do acto consistente nunha interpretación das cantigas dun cuarteto musical que emprega instrumentos medievais reproducidos a partir das miniaturas das *Cantigas de Santa María* e do *Cancioneiro de Ajuda* ou da iconografía do Pórtico da Gloria.

_____, “Los manuscritos hermanos del Pergamino Vindel/ Manuscritos gallegos, hijos dEl Mundo”, *Faro de Vigo*, “*estela*”, n.º 804, “Memorias”, 20 marzo 2018, pp. 1-3/ *La Opinión*, “El Domingo”, “A Coruña”, 8 abril 2018, pp. 2-3.

Descrición dos códices medievais galegos máis importantes entre os que destacan o Breviario de Miranda, o Códice Calixtino, a *Legenda Maior*, o Tombo A, o Tombo Pechado de Mondoñedo, o Tombo de Toxosoutos, o Pasonario de Tui e a Biblia Kennicott.

López, Rafa, “Carlos Núñez y el amigo irlandés”, *Faro de Vigo*, “Gente”, 18 febreiro 2018, p. 62.

Nota sobre o interese do presidente da República de Irlanda, Michael D. Higgins, polas cantigas de Martín Codax grazas ao gaiteiro vigués Carlos Núñez, co que recitou en gaélico a cantiga “Ondas do Mar de Vigo”. Remata co anuncio da exposición do Pergamiño Vindel no Museo do Mar de Vigo.

M. N., “El Vindel, camino de batir el récord del Museo do Mar”, *Atlántico Diario*, 15 febreiro 2018, p. 11.

Informa do número de visitas á exposición do Pergamiño Vindel que dúas semanas antes da súa clausura supera as 45.000.

_____, “Trovadores del siglo XXI despiden a Martín Códax”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 4 marzo 2018, p. 17.

Dá conta da homenaxe musical a Martín Codax con motivo do peche da exposición do Pergamiño Vindel na que participaron doce intérpretes galegos.

Mariño, A., “La ría de Vigo protagoniza todos los actos gallegos en el Día del Libro”, *Faro de Vigo*, “Sociedad”, 23 abril 2018, p. 16.

Dá conta dos actos programados polo Día do Libro entre os que se atopa unha exposición da Real Academia Galega de documentos relacionados co Pergamiño Vindel.

Martín, Alejandro, “Vindel lanza el Museo del Mar”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 27 febreiro 2018, p. 13.

Con motivo da clausura da exposición do Pergamiño Vindel, que se pecha cun rexistro duns 50.000 visitantes ao Museo do Mar, dá conta da programación cultural prevista como despedida, que inclúe un concerto da formación Ensemble Micrologus con repertorio medieval cas cantigas de Martín Codax, Don Dinis ou Afonso X.

Martín, Gerardo, “Álvarez Blázquez fue premio por las Cantigas de Martin Codax”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 11 marzo 2018, p. 10.

A raíz do debate sobre a adquisición do Pergamiño Vindel, trae á memoria un folleto de Xosé María Álvarez Blázquez sobre Martín Codax, gañador do Premio Álvarez García 1958 e editado pola Asociación de Prensa de Vigo en 1962.

Melchor, Xurxo, “El tesoro que late en el corazón de la Catedral”, *La Voz de Galicia*, “Santiago”, 14 outubro 2018, p. L2.

Menciona as pezas máis valiosas contidas na Catedral de Santiago entre as que se atopa o Códice Calixtino.

_____, “El Archivo teme más un incendio que otro robo como el del Códice Calixtino”, *La Voz de Galicia*, “La Voz de Santiago”, “Santiago”, 14 outubro 2018, p. L3.

Comenta as medidas de seguridade empregadas na Catedral de Santiago dende o roubo en xullo de 2011 do Códice Calixtino, para protexer os libros e documentos máis valiosos, que xa están a proba de intrusos pero non a proba de incendios, polo que precisan actualizar o plan contra incendios.

Montero, Tamara, “La historia de Galicia en 92 kilómetros”, *La Voz de Galicia*, “Cultura”, 1 outubro 2018, p. 29.

Mención aos documentos que posúe o sistema de Arquivos de Galicia que permiten coñecer a nosa historia e que constitúen “tesouros” como o Cancioneiro de Afonso Pérez.

Muleiro, M., “Un patrimonio de película”, *La Región*, “Ourense”, 24 agosto 2018, p. 27.

Dá conta da fin da rodaxe dun documental sobre a cultura trobadoresca galego-portuguesa levada a cabo polo proxecto “Lírica” dirixido por Mariña Arbor co obxectivo de potenciar a Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal. O documental consiste nun vídeo-resumo do patrimonio histórico, literario e musical dos séculos XII a XIV, que se completará cun libro disco que inda está en proceso.

Luaña, Susana, “La USC custodia el libro más antiguo de Santiago en una cámara acorazada”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Santiago”, 12 outubro 2018, p. L5.

Artigo sobre o libro máis antigo custodiado na Universidade de Santiago, o *Libro de Horas de Fernando I* (1055) no que se menciona o incremento das medidas de seguridade dende que se produciu o roubo do Códice Calixtino.

Ocampo, Elena, “Palmou. ‘La unión es la garantía de la pervivencia socioeconómica de Europa’”, *Faro de Vigo*, “Sociedad”, 24 febreiro 2018, p. 32.

Valora a promoción do camiño de Santiago nun extenso artigo no que fai referencia ás palabras do profesor Xosé López, autor dunha tradución do *Códice Calixtino* no 1992, nas que fai referencia ao pobo galego.

_____, “Narla: ‘Martín Códax como trovador está a medio camino entre cronista y novelista’”, *Faro de Vigo*, “Sociedad”, 10 marzo 2018, p. 35.

Recensión da conferencia impartida polo novelista Francisco Narla no Club Faro sobre “La desconocida vida de Martín Códax”, na que falou do período histórico, incluíndo a vida de Afonso X, os instrumentos musicais e os trobadores medievais.

Pardo, Alicia, “A historia a través das miradas”, *La Opinión*, “A Coruña”, 24 abril 2018, p. 12.

Noticia da exposición dunha decena de estudos, novas e edicións facsimilares sobre o Pergamiño Vindel na Real Academia Galega no marco da celebración do Día do Libro, que permite percorrer o descubrimento e primeiros pasos na investigación deste documento.

Pedreira, Emma, **Picallo**, Héitor, “Fradegunda e o voo do pergameo...”, *Sermos Galiza*, n.º 327, “fóradeserie”, 20 decembro 2018, pp. 2-3.

Percorrido pola historia do manuscrito asinado no 898 pola monxa Fredegunda para conmemorar os seus 1120 anos. Cóntase como o documento viaxou dende o mosteiro de Arcos ata o convento de San Paio de Antealtares, logo a San Martiño Pinario e finalmente rematou no Arquivo Histórico da Universidade de Santiago.

Penelas, S., “Núñez Feijóo. ‘La despedida del embajador Vindel es un hasta luego’”, *Faro de Vigo*, “Vigo”, 6 marzo 2018, p. 4.

Promesa da continuidade da colaboración da Xunta coa Morgan Library no acto de clausura da exposición do Pergamiño Vindel e convocatoria dun pleno extraordinario por Abel Caballero para exixir a compra do Pergamiño.

_____, “Más de 15.000 participantes en los actos del Vindel organizados por el rectorado”, *Faro de Vigo*, “Vigo”, 19 abril 2018, p. 8.

Noticia da chegada do Pergamiño Vindel á Morgan Library en perfectas condicións, que abre a porta a futuras colaboracións con esta institución. Fala da publicación dun especial da revista *Gallegos* dedicada a este documento, e recolle as declaracións do reitor Salustiano Mato que sinalou a participación de máis de quince mil persoas nas actividades promovidas pola Universidade de Vigo.

R. P., “Vindevídeos premia a creatividade”, *Diario de Pontevedra*, “Vivir aquí”, 28 febreiro 2018, p. 53.

Informa sobre a entrega de premios Vindevídeos convocados pola Secretaría de Política Lingüística como parte das actividades desenvoltas entorno á exposición do Pergamiño Vindel. Os gañadores foron o CEIP O Carballal, de Marín e o CEIP Ortigueira, de Vedra na categoría de centros de infantil e o IES Francisco Asorey, de Cambados e o CMUS Xan Viaño, de Ferrol na categoría de ensino secundario.

Senén, Felipe, “Iniciarse no mundo céltico do Rei Arturo”, *La Opinión*, “Opinión”, “O labirinto do alquimista”, 6 maio 2018, p. 28.

Repaso da lenda do rei Arturo e a súa presenza nas literaturas medievais, entre elas a galega co libro da *Materia de Bretaña* ou *Materia céltica do medievo*.

_____, “O inspirador ‘Libro máxico do San Cibrao’”, *La Opinión*, “Opinión”, “O labirinto do alquimista”, 17 xuño 2018, p. 25.

Fala sobre o *Libro magno do San Cibrao*, tamén coñecido como “Ciprianillo”, unha recompilación de tradición popular que recolle feitizos, conxuros, remedios, lugares de tesouros... Vai analizando os capítulos que compoñen o *Libro I*, *Libro II* e *Libro III*.

Sotelino, Begoña R., “El pergamino Vindel se va con la puerta abierta a un futuro regreso”, *La Voz de Galicia*, “Cultura”, 6 marzo 2018, p. 34.

Dá conta do acto de clausura da exposición do Pergamiño Vindel, que regresa á Morgan Library de Nova Iorque, institución que non está disposta a vendelo pese á campaña iniciada polo alcalde de Vigo para promover a súa compra como resaltaron o reitor da Universidade de Vigo e o presidente da Xunta cando aseguraron unha futura colaboración coa librería.

Villanueva, E., “El Vindel se despide por todo lo alto”, *Faro de Vigo*, “Vigo”, 5 marzo 2018, p. 5.

Recolle información e impresións dalgúns dos máis de dous mil visitantes dos dous últimos días da exposición do Pergamiño Vindel en Vigo.

_____, “Las cantigas ‘remasterizadas’ de Códax”, *Faro de Vigo*, “Vigo”, 12 xuño 2018, p. 9.

Dá conta do premio de Innovación e Dinamización Lingüística que obtivo o alumnado do IES Carlos Casares por un proxecto sobre o Pergamiño Vindel no que redeseñaron e representaron as sete cantigas de Martín Codax, ademais doutras actividades organizadas no centro para achegarse á cultura medieval.

X. F., “La partida del rey Alfonso X que forraba un libro de cuentas”, *La Voz de Galicia*, “Cultura”, 14 novembro 2018, p. 38.

Alude a unha tradución do século XIV ao galego-portugués dun fragmento da Quinta Partida de Alfonso X, amosado na exposición en conmemoración dos 25 anos do Archivo Histórico de la Nobleza en Toledo, que foi descuberto en similares condicións ás do Pergamiño Vindel, empregados nas encadernacións doutros libros.